

KARTA KURSU

BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE ŚWIATA

Nazwa	BEZPIECZEŃSTWO ENERGETYCZNE ŚWIATA
Nazwa w j. ang.	

Koordynator	dr hab. Tomasz Skrzyński, prof. UP	Zespół dydaktyczny
		dr hab. Tomasz Skrzyński, prof. UP mgr Justyna Rokitowska
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia):

Celem kursu jest zapoznanie uczestników zajęć z zagadnieniami związanymi z bezpieczeństwem energetycznym na świecie w XXI w. Szczególna uwaga zostanie poświęcona przemianom wywołanym agresywną polityką Rosji w latach 2021-2023.

Efekty kształcenia:

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Wiedza	W01. Student posiada pogłębioną wiedzę na temat podmiotów politycznych i gospodarczych stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa energetycznego państwa.	K W01
	W02. Student dysponuje pogłębioną wiedzą odnośnie skuteczności systemów, norm, reguł funkcjonujących w państwie w odniesieniu do zagrożeń energetycznych	K W02
	W03. Student posiada pogłębioną wiedzę na temat tworzenia podstaw bezpieczeństwa energetycznego	K W04

	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalność)
Umiejętności	U01. Potrafi samodzielnie formułować opinie na temat zagrożeń bezpieczeństwa energetycznego państwa.	K U01
	U02. Potrafi w sposób samodzielny wskazać na możliwości zmniejszania skali konkretnych zagrożeń bezpieczeństwa energetycznego państwa.	K U02
	U03. Potrafi dokonać analizy oraz interpretacji odpowiednich aktów prawnych dotyczących zachowania bezpieczeństwa energetycznego państwa.	K U04

Kompetencje społeczne	Efekt kształcenia dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
	K01. Jest świadomy roli oraz miejsca jakie odgrywa nauka o bezpieczeństwie energetycznym państwa dla pełnej świadomości procesów ekonomizacji życia społecznego zachodzących na kontynencie europejskim. K02. Potrafi określić priorytety służące realizacji konkretnych zadań mających zapobiegać zagrożeniom bezpieczeństwa energetycznego K03. Potrafi analizować działania międzynarodowe pod względem priorytetów narodowych w zakresie bezpieczeństwa energetycznego dzięki zdolności wczesnego dostrzegania, analizowania i prognozowania zagrożeń.	K K04 K K07 K K010

studia stacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	15	15									
kolokwium	1										

studia niestacjonarne

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	
Liczba godzin	10	10									
kolokwium	1										

Opis metod prowadzenia zajęć – **studia stacjonarne:**

Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych (prezentacja w Power Point).
Dyskusja

Ćwiczenia audytoryjne: praca w grupach, projekt grupowy, praca indywidualna, dyskusja

Opis metod prowadzenia zajęć – **studia niestacjonarne:**

Wykład z wykorzystaniem środków audiowizualnych (prezentacja w Power Point).
Dyskusja

Ćwiczenia audytoryjne: praca w grupach, projekt grupowy, praca indywidualna, dyskusja

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia stacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X					X
W02							X	X					X
U01							X	X					X
U02							X	X					X
K01							X	X					X
K02							X	X					X
...							X	X					X

Formy sprawdzania efektów kształcenia – studia niestacjonarne:

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01							X	X					X
W02							X	X					X
U01							X	X					X
U02							X	X					X
K01							X	X					X
K02							X	X					X

studia stacjonarne

Kryteria oceny	W celu uzyskania zaliczenia kursu student musi uzyskać 23 punkty: Wykład: - aktywność podczas zajęć (0-5 punktów) - test (0-15 punktów) - obecność (0-2 punkty) Ćwiczenia audytoryjne (22 punkty): 30% - frekwencja i aktywność na zajęciach,

	40% - prezentacja projektu grupowego, 30% - praca indywidualna

studia niestacjonarne

Kryteria oceny	W celu uzyskania zaliczenia kursu student musi uzyskać 23 punkty: Wykład: - aktywność podczas zajęć (0-5 punktów)- test (0-15 punktów)- obecność (0-2 punkty) Ćwiczenia audytoryjne (22 punkty): 30% - frekwencja i aktywność na zajęciach,40% - prezentacja projektu grupowego,30% - praca indywidualna

Uwagi	

Treści merytoryczne:

Problematyka wykładów: 1/ Bezpieczeństwo energetyczne2/ Znaczenie surowców, a energetyka światowa3/ Bezpieczeństwo energetyczne z punktu widzenia eksportera i importera.4/ Zasoby własne surowców energetycznych. Czy słuszne są czarne prognozy odnośnie przyszłości?5/ Bezpieczeństwo energetyczne, a polityka klimatyczna UE6/ Przemiany bezpieczeństwa energetycznego w latach 2022-2023

Wykaz literatury podstawowej:

Podstawowe:

L. Elak, A. Chrzęszcz, S. Żurawski, N. Urbańska, *Wpływ wojny rosyjsko-ukraińskiej na bezpieczeństwo ekonomiczne Europy*, „Studia Społeczne” 2023 dostępny na ResearchGate

P. Krzykowski, *Konsekwencje wojny na Ukrainie w wymiarze żywnościowym, ekonomicznym i energetycznym*, „Rocznik Nauk Społecznych” 2022, T. 14 (50), nr 4 ojs.tnkul.pl/index.php/rns/article/view/17785/16759

The war must go on: Dynamika wojny w Ukrainie i jej reperkusje dla bezpieczeństwa Polski, Artur Gruszczak (red), Kraków 2023, <https://doi.org/10.12797/9788381388801>

Surowce energetyczne i energia. Materiały XXXI konferencji z cyklu Zagadnienie surowców energetycznych i energii w gospodarce krajowej, Kraków 2017.

Bałamut A., *Polityka bezpieczeństwa energetycznego Polski w latach 2000–2015*, Kraków 2017.

Janusz P., Szerbowski R., Zaleski P., *Istotne aspekty bezpieczeństwa energetycznego Polski*, Warszawa 2017

Bezpieczeństwo energetyczne: koncepcje, wyzwania, interesy, red. J. Gryz, A. Podraza, M. Ruszel, Warszawa 2018.

T. Młynarski, *Bezpieczeństwo energetyczne i ochrona klimatu w drugiej dekadzie XXI wieku. Energia – środowisko-klimat*, Kraków 2017.

Soroka, *Bezpieczeństwo energetyczne. Między teorią i praktyką*, Warszawa 2015.

Wykaz literatury uzupełniającej:

Bezpieczeństwo Wybrane zagadnienia, ed. A. Wiącek, M. Ruszel, J. Stec-Rusiecka, Rzeszów 2022

E. Cieślak, J. Maj, K. Pająk, D. Prokopowicz, A. Radomyski, P. Soroka, P. Śledź, *Wybrane aspekty rosyjskiej agresji na Ukrainę w obszarze politycznym, militarnym i gospodarczym*, (pod red. nauk. P. Soroka i K. Pająk), Warszawa 2023 (część rozdziałów, która jest dostępna na www.researchgate.net)

Bezpieczeństwo ekonomiczne państwa: uwarunkowania, procesy, skutki, red. A. Jackiewicz, A. Trzaskowska-Dmoch, Warszawa 2017.

Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej: wybrane problemy, red. K. M. Książkowski, K. Pronińska, Warszawa 2012.

Bezpieczeństwo energetyczne. Gospodarka. Społeczeństwo – wybrane zagadnienia, red. M. Ilnicki, Z. Nowakowski, Warszawa 2016.

Bezpieczeństwo energetyczne Rynki surowców i energii – teraźniejszość i przyszłość, t. 1, red. P. Kwiatkiewicz, Poznań 2014, t. 1 i t. 2.

- Bezpieczeństwo energetyczne wyzwaniem współczesnego świata – problemy i dylematy*, red. Z. Lach, Warszawa 2015
- Bezpieczeństwo energetyczne wyzwaniem XXI wieku*, pod. red. Z. Lacha, Warszawa 2013
- Bezpieczeństwo energetyczne. Rynki surowców i energii. Energetyka w czasach politycznej niestabilności*, red. P. Kwiatkiewicz, R. Szczerbowski, Poznań 2015
- Energetyka – szanse wyzwania i zagrożenia, Logistyka – ekonomia – prawo – polityka – bezpieczeństwo – obronność – technika*, red. B. Ćwik i in, Poznań 2016
- Europa środkowa i Wschodnia wobec wybranych problemów bezpieczeństwa energetycznego*, red. Ł. Wojcieszak, Poznań 2018
- Europejski wymiar bezpieczeństwa energetycznego a ochrona środowiska*, red. Kwiatkiewicz, R. Szczerbowski, Poznań 2014
- Golarz M., *Bezpieczeństwo energetyczne Polski na przykładzie zaopatrzenia w gaz ziemny, ropę naftową i energię elektryczną*, „Bezpieczeństwo: Teoria i Praktyka” 2016, nr 1.
- Jamrozik, A., Sieradzka, M., Skrzypczyk, D., *Stan wykorzystania i pozyskiwania paliw kopalnych w Polsce i na świecie*. W: P. Kwiatkiewicz (red.), *Bezpieczeństwo energetyczne. Rynki surowców i energii – teraźniejszość i przyszłość t. 2*, Poznań 2014.
- Kaczmarek, *Bezpieczeństwo energetyczne Unii Europejskiej*, Warszawa 2010
- Mazurek, *Brudny terrorizm. Zagrożenia terrorystyczne w energetyce jądrowej*, Kraków 2017
- Mazurek, J. Popławska, *Oblicza bezpieczeństwa. Miejsce energetyki nuklearnej w bezpieczeństwie energetycznym krajów Unii Europejskiej*, Kraków 2015
- Między ewolucją a rewolucją – w poszukiwaniu strategii energetycznej*, J. Maj i in., Poznań 2015, t. 1, 2.
- Młynarski, *Bezpieczeństwo energetyczne w pierwszej dekadzie XXI w.. Mozaika interesów i geostrategii*, Kraków 2011
- Młynarski, *Energetyka jądrowa wobec globalnych wyzwań bezpieczeństwa energetycznego i reżimu nieprolifracji w erze zmian klimatu*, Kraków 2016
- Młynarski, *Francja w procesie uwspólnotowienia bezpieczeństwa energetycznego i polityki klimatycznej Unii Europejskiej*, Kraków 2013
- Pronińska M., *Bezpieczeństwo energetyczne w stosunkach UE-Rosja. Geopolityka i ekonomia surowców energetycznych*, Warszawa 2012
- Skarżyński, *Terminale LNG w polityce energetycznej państw nadbałtyckich Unii Europejskiej*, Poznań 2018
- Sowiński, J., *Model typu „end-use” prognozy zapotrzebowania na energię pierwotną i finalną w warunkach ryzyka*. „Rynek Energii” 2014, nr 3.

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia stacjonarne:

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	15
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	0
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do testu	10
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta) – studia niestacjonarne:

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	10
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	10
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	0
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	0
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	10
	Przygotowanie do testu	15
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2